

Mensen die werken brengen de staat meer op dan dat ze kosten; zij die niet werken maar uitkeringen of bijstand ontvangen, kosten meer dan dat ze opbrengen. Dat geldt ook voor personen met een migratieachtergrond. Kortom, een evidentie is bewezen.

De Nationale Bank liet het allemaal nog wat fijner berekenen en we kunnen nu opgelucht zeggen dat immigratie voor België netto opbrengt (DM 4/11). Maar, zo blijkt ook uit de studie, migratie zou ons nog veel meer kunnen opbrengen. Personen met een migratieachtergrond zijn nog te vaak niet aan de slag.

Zullen we de Nationale Bank nu maar eens laten uitdokteren wat beleidsmakers hier best mee aanvangen? Hold your horses. Zouden we niet eerst aan de slag gaan met wat we al weten? Want laten we wel wezen: we kennen veel van het cijfermateriaal uit de studie al langer dan vandaag. Onderzoekers en middenveld reiken al jaren oplossingen aan om de kloof te dichten.

Niet zozeer de migratie vormt het probleem, wel het manke inburgerings- en integratiebeleid op de arbeidsmarkt. Een aantal activeringsmaatregelen werd bestudeerd en er werd aangetoond dat ze werken: een opleiding op maat naar een job (IBO), beroepsopleidingen en werkplekieren. Maar die worden vooral aangeboden aan mensen van Belgische origine en te weinig aan personen met een migratieachtergrond. Trajecten voor werkzoekenden moeten meer geïntegreerd en gecombineerd worden aangeboden, zodat de stiel én de taal samen geleerd worden. Onderzoek toont ook aan dat wie zich met een vreemde naam aanbiedt op de arbeidsmarkt minder kans heeft om op sollicitatiegesprek te komen. Zolang er geen proactieve testen komen die deze discriminatie opsporen en remediëren blijft die toegangspoort gesloten.

Voorlopig lijkt de studie van de Nationale Bank - ondanks het bewezen positieve netto-effect van immigratie - te vervallen in een framing die de tekorten afschuift op 'de migrant'. En die dus niet de structurele oplossingen aanspreekt die onze arbeidsmarkt nodig heeft. Het mag evident lijken dat migranten aangespoord moeten worden om de taal te leren als dat hun kansen op een job verbetert, zoals Stijn Baert in De Morgen benadrukte. Maar hoe verwacht je dat migranten die taal echt onder de knie krijgen als de deuren van de werkvloer gesloten blijven of wanneer ze jarenlang onder hun niveau blijven werken?

Inderdaad, een Belg met een mooi loonbriefje draagt meer bij aan de sociale zekerheid, maar als je arbeidsmarkt te veel hooggeschoolde migranten voor een laag loon laat werken en kansen op promotie ontzegt, dan blijft hun bijdrage inderdaad beperkter. En allicht zal een arbeidsmigrant, die naar hier komt met een contract op zak, vaker aan het werk zijn dan wie naar hier komt als gezinshereniger. Maar we mogen niet vergeten dat drie op de vier gezinsherenigers vrouwen zijn en dat onze arbeidsmarkt al veel langer een structureel probleem heeft om vrouwen met een migratieachtergrond tewerk te stellen. Hier spelen zoveel andere factoren, zoals de strijd tegen dubbele discriminatie, de nood aan flexibele en toegankelijke kinderopvang, nieuwkomers die minder vaak kunnen terugvallen op een breed netwerk om op kinderen te passen, een gebrekkige toegang tot ouderschapsverlof of nog de nood aan emanciperend activeringsbeleid.

Zoals altijd geldt: meer onderzoek is nodig. Maar bovenal, laten we inzetten op formules die hun meerwaarde al aantoonen. Zo wordt niet alleen de staatskas daar beter van, maar iedereen. Zeker de betrokkenen.

Hannah Vermaut, coördinator BIRMM - VUB; Landry Mawungu, directeur Minderhedenforum